

Program Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica

Bielsko-Biała, marzec 2009

I. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU.

Program Aktywności Lokalnej (PAL) dla osiedla Wapienica w Bielsku-Białej dotyczy wprowadzania środowiskowej metody pracy socjalnej. Powstał w następstwie Programu „Centrum Aktywności Lokalnej” zainicjowanego w 1997 roku przez Biuro Inicjatyw Społecznych – BORIS. Jest częścią projektu „Bielsko-Biała łączy ludzi” przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXIV/627/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na realizację projektu o nazwie „Bielsko-Biała łączy ludzi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (zmienioną Uchwałą Nr XXXVIII/905/2009 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 10 marca 2009 roku), który wdrażany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

W roku 2008 roku w ramach Programu Aktywności Lokalnej na terenie osiedla Wapienica prowadzono działania na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb mieszkańców osiedla.

„Społeczność lokalna to sieć osobistych powiązań, sieci kontaktów grupowych, tradycji i wzorców zachowania, które powstają na tle konkretnej dzielnicy i sytuacji społeczno-gospodarczej. Rozwój społeczności lokalnej ma na celu wzbogacenie tej sieci i wzmocnienie jej nici, wypracowanie pewności siebie i umiejętności, tak, by społeczność lokalna (ludzie) mogli znacznie poprawić sytuację w swojej dzielnicy (samym miejscu i w jego materialnych uwarunkowaniach)”¹.

W świetle Ustawy o pomocy społecznej Program realizowany jest na podstawie art. 110 ust. 10, zgodnie z którym Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

II. OCENA ZASOBÓW I PROBLEMÓW OSIEDLA WAPIENICA.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej przeprowadził rozpoznanie środowiska, mające na celu określenie problemów, potrzeb i zasobów

---

¹ P. Jordan: *Jak rozwijać społeczności lokalne*. [w:] *Opracowanie Programów Aktywności Lokalnej metodą CAL* [red:] Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, Warszawa 2009, str. 1.

Program Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica

osiedla Wapienica. Ustalono, że szacunkowa liczba mieszkańców Wapienicy wynosi obecnie 10664 osób (przyjmując kryterium okręgów wyborczych). Dokonano również rozeznania lokalnych zasobów pod kątem danych demograficznych, historii, przyrody oraz działających instytucji i organizacji pozarządowych.

Przeprowadzono anonimowe badania ankietowe z 250 respondentami, podczas których poruszono następujące zagadnienia: istotne problemy społeczne i szanse rozwiązania tych problemów, wiedza na temat podejmowanych inicjatyw i trudności w takich działaniach, identyfikowanie liderów społecznych i chęć podjęcia działań na rzecz osiedla przez samych mieszkańców.

Z badań wynika, że większość respondentów, bo aż 71% wskazuje, iż brak miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież jest istotnym problemem Osiedla, 51% badanych za jeden z problemów uważa brak dbałości o środowisko otaczające miejsce zamieszkania, a 37% jako istotny problem wskazało słabe wykorzystanie istniejących miejsc spędzania czasu wolnego. Również 37% mieszkańców Osiedla zwróciło uwagę na niskie poczucie bezpieczeństwa, co potwierdzają dane uzyskane z Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej (268 interwencji publicznych i 199 interwencji domowych w latach 2006-2007).

Program Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica będzie stanowił odpowiedź na zgłaszane przez mieszkańców problemy i potrzeby.

III. CELE ORAZ PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU.

1. Cel ogólny.

Prezentowany „Program Aktywności Lokalnej” ma na celu zaktywizowanie i zintegrowanie środowiska osiedla Wapienica oraz budowanie związków między lokalnymi instytucjami, organizacjami i mieszkańcami na rzecz rozwiązania wspólnych problemów społeczności.

2. Cele szczegółowe:

- 2.1. Wypracowanie wspólnych działań i rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji na rzecz społeczności lokalnej osiedla Wapienica.
- 2.2. Realizacja projektów odpowiadających na lokalne potrzeby.

Program Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica

- 2.3. Zdobywanie i tworzenie nowych zasobów w obrębie społeczności lokalnej poprzez pozyskiwanie nowych zewnętrznych i wewnętrznych źródeł finansowania.
- 2.4. Powstanie nowych form pracy ze środowiskiem lokalnym, poprzez stworzenie grup zadaniowych i samopomocowych.
- 2.5. Zwiększenie demokratycznego uczestnictwa lokalnych mieszkańców w procesie podejmowania decyzji.
- 2.6. Wzrost kompetencji społecznych mieszkańców Osiedla.

IV. REALIZATOR PROGRAMU.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej.

V. KOALICJANCI PROGRAMU.

Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica, świetlice środowiskowe, Rada Osiedla Wapienica, Komisariat II i III Policji, Szkoła Podstawowa nr 32, Gimnazjum nr 15, Przedszkole nr 41, Przedszkole nr 42, Dom Kultury w Wapienicy, Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości.

VI. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.

Program obejmuje następujące zadania:

1. Aktywna integracja, w ramach której realizowane będą:
  - 1.1 Instrumenty aktywizacji zawodowej:
    - 1.1.1 Usługi doradcy zawodowego wspierające aktywizację zawodową w trakcie realizacji ścieżki uczestnictwa beneficjenta w projekcie „Bielsko-Biała łączy ludzi”.
  - 1.2 Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:
    - 1.2.1 Zajęcia szkolne związane z uzupełnieniem wykształcenia ogólnego na poziomie podstawowym, gimnazjalnym lub ponadgimnazjalnym (na podstawie skierowania).

Program Aktywności Lokalnej dla osiedla Wapienica

- 1.2.2 Zajęcia w ramach podnoszenia lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową.
- 1.2.3 Uczestnictwo mieszkańców osiedla Wapienica w zajęciach edukacyjnych o tematyce: Alkoholowy Zespół Płodowy.
- 1.2.4 Terapia psychologiczna, rodzin i osób.
- 1.3 Instrumenty aktywizacji społecznej:
  - 1.3.1 Treningi kompetencji i umiejętności społecznych w trakcie realizacji ścieżki uczestnictwa beneficjenta w Projekcie.
  - 1.3.2 Poradnictwo specjalistyczne, udzielanie informacji o prawach, i uprawnieniach, służące przywróceniu samodzielności życiowej wspierające powrót lub wejście na rynek pracy.
  - 1.3.3 Usługi wspierające animację lokalną osiedla Wapienica.
2. Organizacja programu.

Do Programu Aktywności Lokalnej zaangażowanych zostanie 2 pracowników socjalnych. Do ich zadań należeć będzie realizowanie pracy socjalnej metodą środowiskową.
3. Zasiłki.

W ramach realizacji PAL możliwe jest przyznawanie beneficjentom Projektu świadczeń w formie zasiłków, zaspokajających ich podstawowe potrzeby socjalne.
4. Działania o charakterze środowiskowym.
  - 4.1 Wydawanie periodyku o sprawach i problemach osiedla Wapienica – kwartalnik „Nasza Wapienica”.
  - 4.2 Prowadzenie Punktu Poradnictwa Obywatelskiego, w którym udzielane są porady z zakresu spraw socjalnych, rodzinnych, prawnych.
  - 4.3 Organizacja imprezy integracyjnej w Wapienicy z okazji obchodów „Dnia Wapienicy”.
  - 4.4 Organizacja imprezy sportowej „Rozpoczęcie sezonu LKS Zapora Wapienica”.
  - 4.5 Organizacja różnego rodzaju akcji i wydarzeń, jak np. imprezy okolicznościowe, debaty społeczne oraz inne działania środowiskowe.

VII. CZAS TRWANIA PROGRAMU.

Program będzie obejmował działania rozpoczynające się od podjęcia Uchwały na czas nieokreślony.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Program finansowany będzie z budżetu projektu „Bielsko-Biała łączy ludzi” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Poddziałania 7.1.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej zgodnie z Uchwałą Nr XXIV/627/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na realizację projektu o nazwie „Bielsko-Biała łączy ludzi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (zmienioną Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXVIII/905/2009 z dnia 10 marca 2009 roku).

X. REZULTATY.

1. Integracja społeczności lokalnej.
2. Zaktywizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych.
3. Poprawa funkcjonowania osób w społeczeństwie.
4. Usamodzielnianie się klientów pomocy społecznej.
5. Nabycie umiejętności rozwiązywania własnych problemów.

XI. MONITORING I EWALUACJA.

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów Programu. Po zakończeniu realizacji Programu przygotowany zostanie raport końcowy, podsumowujący całość podejmowanych działań, w którym przedstawiona będzie ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły.